

Mokslinių tyrimų sutarties

Europos Bendrijos svarbos gyvūnų rūšių (balinių vėžlių ir ūdrų), kurių apsaugai būtina steigti saugomas teritorijas, bei probleminės invazinės rūšies – kanadinės audinės –būklės įvertinimas

Santrauka

Balinių vėžlių, ūdrų ir kanadinių audinių gausumas ir paplitimas Natura 2000 teritorijose

Balinių vėžlių paplitimas Natura 2000 teritorijose ir už jų ribų buvo tiriamas skaičiuojant individus, nustatant santykinį populiacijos gausumą, įvertinant dėtavietes ir veisimosi sėkmę (skaičiuojami suaugę ir jauni individai). Baliniai vėžliai buvo aptikti 4 iš 5 monitoringo teritorijų. Vėžlių gausumas tirtuose vandens telkiniuose nebuvo didelis, užregistruota 30 vėžlių (aptikimo dažnis – 32%). Jaunikliai sudarė 17% visų stebėtų individų. Bendras vandens buveinių išsaugojimo laipsnis buvo geras, o sausumos buveinių – patenkinamas. 2006–2009 metais buvo didinamas balinio vėžlio aplinkos talpumas (sukurtos naujos buveinės), o trikdymas šiame regione nepadidėjo. Todėl galima prognozuoti, kad netolimoje ateityje balinių vėžlių populiacijos dydis išliks stabilus arba nežymiai didės (iki 5–10%).

Ūdrų ir kanadinių audinių paplitimas Natura 2000 teritorijose buvo tiriamas registruojant vietas, kuriose rasti šių rūšių gyvenamosios veiklos pėdsakai (ekskrementai ir pėdsakai). Tai pigiausias metodas, plačiai naudojamas Vakarų Europoje, leidžiantis įvertinti paplitimo, o tuo pačiu ir gausumo pokyčius per ilgesnį laiką. Ūdrų ir audinių gausumas Natura 2000 teritorijose ir Lietuvoje įvertintas pagal individualų plotą ir teritorijų dydį.

2008 metais Lietuvoje gyveno iki 5000 ūdrų, iš jų apie 120–200 aptinkama Natura 2000 teritorijose. Ūdrų skaitlingumas tiek Natura 2000 teritorijose, tiek ir visoje Lietuvoje ir jų tolygus paplitimas leidžia rūšies būklę vertinti labai teigiamai. Buveinės ūdrai Natura 2000 teritorijose yra tinkamos, jų išsaugojimui specialios apsaugos priemonės nereikalingos. Antropogeninės veiklos poveikis ūdrai ir jų buveinėms yra minimalus ir nekelia grėsmių. Neturime pagrindo teigti, kad ateityje buveinių būklė Natura 2000 tinkle blogėtų.

Kanadinių audinių skaičius Lietuvoje 2008 m. buvo 9000 (5100–20500) individų. Kanadinei audinei antropogeninė veikla vandens pakrantėse įtakos neturi, ateityje tikėtino antropogeninės veiklos įtakos padidėjimo kanadinės audinės populiacijai nenumatoma. Vienintelė priemonė, galinti sumažinti kanadinės audinės gausą ir paplitimą – medžioklė (naikinimas). Kanadinės audinės populiacija pirmiausia turėtų būti reguliuojama teritorijose, kur prie vandens ir sekliose pelkėtose buveinėse peri nykstantys, reti ir saugomi vandens paukščiai, kurių lizdai yra labai

pažeidžiami tiek dėl perėjimo ant žemės ar plaukiojančių augalų salelių, tiek ir dėl mažo paukščių skaičiaus.

Rūšių būklė: balinio vėžlio (-), ūdros – ☺, kanadinės audinės – ☺.